MYNDIGHETEN FÖR TILLGÄNGLIGA MEDIER

Datum
2026-11-19

Vår referens
MTM-H 2026/618

Er referens
S2026/02035

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: s.sof@regeringskansliet.se

Remissvar om tillgänglighetskrav på ny normgivningsnivå

Myndigheten för tillgängliga medier, MTM, lämnar härmed sitt yttrande över promemorian *Tillgänglighetskrav på ny normgivningsnivå*.

Om Myndigheten för tillgängliga medier

MTM är ett nationellt kunskapscentrum för tillgängliga medier och arbetar för att alla ska ha tillgång till litteratur, nyheter och samhällsinformation utifrån sina förutsättningar, oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning. Myndigheten främjar tillgänglighet och universell utformning inom sitt verksamhetsområde.

MTM är även tillsynsmyndighet för tillhandahållande av e-böcker enligt lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet (tillgänglighetslagen) och tillhörande förordning.

Myndighetens synpunkter

Allmänna synpunkter

MTM tillstyrker förslaget att föra över tillgänglighetskraven och tjänsteleverantörernas informationsskyldigheter till lag. Myndigheten efterfrågar samtidigt ett klargörande av tillämpningen före respektive efter ikraftträdandet och vill framhålla vikten av vissa preciseringar i tjänstebestämmelserna.

Tillgänglighetskraven behöver regleras i lag

MTM delar bedömningen i promemorians avsnitt 3.2–3.5. De föreslagna delegationsbestämmelserna i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen medger endast föreskrifter på lagnivå. Överföringen är därför nödvändig för att kraven ska kunna tillämpas fullt ut även på grundlagsskyddade e-böcker och deras digitala filer.

MTM tillstyrker vidare att de sex e-bokskraven i 3 § KRFS 2025:1 förs över till lagens bilaga 4 punkt 4 utan ändring i sak och att föreskrifterna samtidigt upphävs. Tillsammans med de allmänna tjänstekraven i bilaga 2 omfattar regleringen både e-boksfiler och ändamålsenlig programvara. Kraven på bland annat navigering, kompatibilitet med hjälpmedel och metadata om tillgänglighet är centrala för att läsaren ska kunna hitta och använda en tillgänglig e-bok vilket också gör överföringen av dessa krav till lag nödvändiga.

Tekniska specifikationer för e-böcker behöver fastställas

MTM framhåller vikten av att EU-kommissionen skyndsamt fastställer tekniska specifikationer för e-böcker genom en genomförandeakt enligt artikel 15.3 i tillgänglighetsdirektivet. Gemensamma tekniska specifikationer skulle tydliggöra hur lagens funktionella tillgänglighetskrav kan uppfyllas och hur överensstämmelsen med kraven kan bedömas. För producenter och tjänsteleverantörer är denna tydlighet viktig för att kunna välja tekniska lösningar, planera nödvändiga anpassningar och visa att e-bokstjänsterna uppfyller kraven. För MTM skulle specifikationerna ge ett tydligare stöd för vägledning och en enhetlig och förutsebar tillsyn. Gemensamma utgångspunkter skulle också minska risken för olika bedömningar mellan medlemsstaterna. MTM anser därför att regeringen bör verka för att arbetet med sådana specifikationer prioriteras på EU-nivå.

Tidigare offentliggjorda e-böcker och tillämpningen under övergången

MTM anser att det i de nya författningsmotiven ytterligare bör förtydligas vad som gäller för e-böcker som offentliggjorts före lagändringen men som fortsätter att tillhandahållas efter den 1 juni 2027.

I prop. 2022/23:42 (s. 128–132) framgår att tillgänglighetskraven gäller vid tillhandahållandet av en tjänst, oavsett när den först började tillhandahållas. Det finns därmed inget generellt undantag för tidigare utgivna e-böcker, med beaktande av lagens befintliga undantag och övergångsbestämmelser. MTM anser att denna princip bör anges ännu tydligare i de nya författningsmotiven och att det uttryckligen bör framgå att överföringen av tillgänglighetskraven till lag inte förändrar vad som gäller för tidigare utgivningar.

Förtydligandet behövs för att skapa än mer tydlighet för tjänsteleverantörerna, så att de kan avgöra vilka krav som gäller för deras befintliga utgivning och planera nödvändiga anpassningar. Det skulle också underlätta MTM:s vägledning och tillsyn.

Om det finns särskilda förfaranden eller andra tillämpningsfrågor som behöver beaktas under mellantiden den 1 januari–31 maj 2027, bör författningsmotiven även ge vägledning om hur dessa ska hanteras.

Tjänsteleverantörernas informationsskyldigheter

MTM föreslår att orden ”har gjorts i enlighet med” i 25 c § ersätts med ”säkerställer att tjänsten överensstämmer med”. Förslaget överensstämmer med nuvarande 4 § PTSFS 2024:6 och bilaga V punkt 3 till tillgänglighetsdirektivet. Promemorians nuvarande formulering kan ge intryck

av att informationen bara behöver avse kontroller som redan har gjorts. Informationen ska visa att leverantörens arbetssätt och kontroller säkerställer att tjänsten uppfyller tillgänglighetskraven.

Författningskommentaren på s. 98 avseende den nya paragrafen 25 c § bör också förklara sambandet med leverantörens fortlöpande ansvar enligt 24 § tillgänglighetslagen. Kommentaren tar bara upp kontroller innan tjänsten börjar erbjudas. För e-bokstjänster kan senare ändringar av filer, programvara eller digitalt rättighetsskydd påverka tillgängligheten. Ett förtydligande skulle hjälpa leverantörerna att förstå hur informationsskyldigheten hänger samman med ansvaret för tjänstens tillgänglighet över tid.

I 25 b § andra stycket föreslår MTM att ”som har offentliggjorts” ersätts med ”till vilka hänvisningar har offentliggjorts”. Förslaget motsvarar nuvarande 3 § PTSFS 2024:6 och bilaga V punkt 2 till tillgänglighetsdirektivet. Det är hänvisningarna till harmoniserade standarder och tekniska specifikationer som ska ha offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Förtydligandet gör det lättare att identifiera vilka standarder och specifikationer bestämmelsen avser.

I författningskommentarerna till 25 b och 25 d §§ bör uppgiften att samtliga tjänsteleverantörer omfattas förtydligas med hänsyn till undantaget för mikroföretag i 10 § tillgänglighetslagen. Det behöver vara tydligt att överföringen till lag inte innebär att informationsskyldigheterna utvidgas till företag som omfattas av undantaget.

Rättelse av direktivhänvisning

I avsnitt 3.5, s. 64–65, bör hänvisningen till bilaga I avsnitt IV f ii–vi i tillgänglighetsdirektivet rättas till i–vi. Kravet på synkroniserad text och ljud i led i finns både i 3 § KRFS 2025:1 och i föreslagna bilaga 4 punkt 4 a.

Rättelse i författningskommentar

I avsnitt 6 s. 84 beskriver författningskommentaren för 6 a § rörande andra stycket 1 innehållet som framkommer i första stycket. Kommentaren bör även omfatta innehållet i andra stycket 1 samt tydliggöra att villkoren i andra stycket 1 och 2 är kumulativa.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Åsa Hemingway. Föredragande har varit tillsynsansvarig Neila Dacklin Gaied. I beredningen har även verksjurist Eva Wei deltagit.

Åsa Hemingway
Generaldirektör